

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym – Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożena Ziółkowska

Sędziowie: SSO Piotr Gerke (spr.)

SSO Mariusz Sygrela

Protokolant : p. o. staż . A. R.

przy udziale Prokuratora Prok. Rej. w O. M. C.

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2017 r.

sprawy **G. Ł. (Ł.)**,

skazanego wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 17 marca 2017 r., sygn. akt II K 166/16,

na skutek apelacji wniesionych przez skazanego i jego obrońcę

od ww. wyroku,

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. T. kwotę 147,60 zł brutto tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. zwalnia skazanego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym i nie pobiera od niego opłaty za II instancję.

M. S. B. P. G.

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 17 marca 2017 r., sygn. akt II K 166/16 , Sąd Rejonowy w Obornikach :

1. połączył kary i kary łączne pozbawienia wolności wymierzone **skazanemu G. Ł.** w sprawach: Sądu Rejonowego w Szamotułach II K 136/06, Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. II K 843/10, Sądu Rejonowego w Wągrowcu II K 605/10, Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu III K 538/10, Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu III K 598/10, Sądu Rejonowego w Drawsku Pomorskim II K 57/11, Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. VII K 1293/10, Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. VII K 1462/10, Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie V K 1824/10, Sądu Rejonowego w Obornikach II K 419/10, Sądu Rejonowego w Obornikach II K 42/11, Sądu Rejonowego w Białymstoku XV K 1319/10, Sądu Rejonowego w Szamotułach II K 1463/13, Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku II K 1462/13, Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu III K 183/13 oraz Sądu Rejonowego w Obornikach II K 687/15 i wymierzył mu karę łączną 15 lat pozbawienia wolności,

2. połączył kary grzywny wymierzone skazanemu w sprawach: Sądu Rejonowego w Szamotułach II K 136/06 oraz Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku II K 1462/13 i wymierzył mu karę łączną grzywny w wysokości 230 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10,00 złotych,
3. wyroki podlegające połączeniu, wymienione w punktach 1 i 2 w zakresie nieobjętym zaskarżonym wyrokiem łącznym pozostawił odrębnemu wykonaniu,
4. umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego odnośnie wyroków w sprawach o sygn. akt: K 262/93 Sądu Rejonowego w Trzciance Roki Sądowe w C., K 305/97 Sądu Rejonowego w Trzciance Roki Sądowe w C., K 209/94 Sądu Rejonowego w Trzciance Roki Sądowe w C., V K 1095/92 Sądu Rejonowego w Poznaniu, K 18/95 Sądu Rejonowego w Trzciance Roki Sądowe w C., K 35/96 Sądu Rejonowego w Trzciance Roki Sądowe w C., II K 222/98 Sądu Rejonowego w Chodzieży, IV K 481/03 Sądu Rejonowego w Poznaniu, II K 572/99 Sądu Rejonowego w Chodzieży, IV K 47/00 Sądu Rejonowego w Poznaniu, K 311/99 Sądu Rejonowego w Trzciance, II K 486/00 Sądu Rejonowego w Pile, IV K 1007/03 Sądu Rejonowego w Poznaniu, XXIII K 2499/05 Sądu Rejonowego w Poznaniu,
5. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności wymienionej w punkcie 1 zaliczył okres wykonywania kary w sprawie o sygn. akt III K 538/10 Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu od dnia 22 czerwca 2016 r. do dnia 17 marca 2017 r.,
6. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy skazanego koszty obrony z urzędu oraz zwolnił skazanego z obowiązku zapłaty kosztów sądowych i nie wymierzył mu opłaty.

Powyższy wyrok pisemną **apelacją** w całości zaskarżył **skazany**, wnosząc o objęcie wyrokiem łącznym kar wymierzonych w wyrokach: XXIII K 2499/05 Sądu Rejonowego w Poznaniu, IV K 1007/03 Sądu Rejonowego w Poznaniu, II K 486/00 Sądu Rejonowego w Pile, K 311/99 Sądu Rejonowego w Trzciance, IV K 47/00 Sądu Rejonowego w Poznaniu, II K 572/99 Sądu Rejonowego w Chodzieży, IV K 481/03 Sądu Rejonowego w Poznaniu, obniżenie kary łącznej grzywny oraz wymierzenie kary łącznej 9 lat pozbawienia wolności. W uzasadnieniu skazany wskazał na swój zły stan zdrowia, stwierdzając, iż wymiar kary łącznej 15 lat pozbawienia wolności to dla niego „realne dożycie”, jak też spekulował, że gdyby miał „odrobinę szczęścia”, to suma kar jednostkowych wyniosłaby 11 lat. Jednocześnie skazany zadeklarował, że po opuszczeniu zakładu karnego nie będzie popełniał więcej przestępstw.

Powyższy wyrok pisemną **apelacją** w części co do kary zaskarżył również **obrońca skazanego**, zarzucając mu rażącą surowość kary łącznej z naruszeniem art. 53 k.k., wnosząc o zmianę wyroku w pkt 1 poprzez wymierzenie łagodniejszej kary łącznej pozbawienia wolności i zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji. W uzasadnieniu obrońca wskazał na pozytywną opinię o skazanym z zakładu karnego, która przemawia za wymierzeniem mu kary łącznej z zastosowaniem zasady absorpcji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje okazały się niezasadne.

Na wstępie należy wskazać, że wniesienie środka odwoławczego, niezależnie od jego granic i zakresu, każdorazowo obliuguje Sąd odwoławczy do zbadania ewentualności wystąpienia uchybień, o jakich mowa w art. 439 k.p.k. i 440 k.p.k. W niniejszej sprawie Sąd odwoławczy nie stwierdził wskazanych tam uchybień, osobnych zarzutów co do ich występowania w procedowaniu Sądu I instancji nie formułowali zresztą apelujący.

Odnośnie apelacji skazanego wskazać należy, że w przedmiotowej sprawie brak jest możliwości połączenia kar w konfiguracji, o jaką wnosił skazany. Sąd Rejonowy obszernie i trafnie wykazał, że wobec skazanego zastosowanie znajdują przepisy obecnie obowiązujące, albowiem stan prawny sprzed dnia 1 lipca 2015 r. kreował prawnokarną sytuację skazanego mniej korzystnie, niż w ramach obecnie obowiązujących regulacji dotyczących kary łącznej, a skarżący poglądu tego nie zanegował w złożonej apelacji. W tej zaś sytuacji zastosowanie znajduje bezwzględnie

obowiązująca norma z art. 85 § 2 k.k., która dopuszcza **łączenie jedynie kar wymierzonych i podlegających wykonaniu**. Tymczasem kary, których objęcia wyrokiem łącznym chciałby skazany, zostały już wykonane, nie mogą zatem zostać połączone. Przytoczone przez skazanego argumenty wskazujące na związek między tymi skazaniami nie mają w tej sytuacji żadnego znaczenia dla badania dopuszczalności połączenia kar orzeczonych tymi wyrokami z pozostałymi skazaniami objętymi wyrokiem łącznym.

Następnie, ustosunkowując się do wspólnych dla obydwu apelacji zarzutów rażącej niewspółmierności kary, wskazać należy, że **zarzut rażącej niewspółmierności** kary (co dotyczy również kary łącznej), jako zarzut z kategorii ocen, można zasadnie podnosić wówczas, gdy „kara, jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy - gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą” (wyrok SN z dnia 11 kwietnia 1985 r., V KRN 178/85, OSNKW 1985, nr 7-8, poz. 60). Niewspółmierność zachodzi zatem wówczas, gdy suma zastosowanych kar i innych środków, wymierzonych za przypisane przestępstwo, nie odzwierciedla należyście stopnia szkodliwości społecznej czynu i nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary (wyrok SN z dnia 30 listopada 1990 r., Wr 363/90, OSNKW 1991, nr 7-9, poz. 39). Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę co do jej wymiaru, ale o „różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - "rażąco" niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować” (wyrok SN z dnia 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, LEX nr 20739). Chodzi natomiast o „znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą (zasłużoną)” (zob. wyrok SN z dnia 22 października 2007 r., SNO 75/07, LEX nr 569073) czy jeszcze inaczej taką, której dysproporcja jest wyraźna, bijąca w oczy czy osłepiająca (zob. wyrok SA w Krakowie z dnia 28 maja 2010 r., II AKa 82/10, LEX nr 621421).

Odnosząc powyższe do apelacji skazanego uznać trzeba, że nie można podzielić zastrzeżeń G. Ł. co do wymiaru wymierzonych kar łącznych. Odnośnie kary łącznej pozbawienia wolności skazany wskazał, że oznacza ona dla niego „realne dożywocie”. Z oceną taką nie można się zgodzić. W pierwszej kolejności należy wskazać, że biorąc pod uwagę metrykę skazanego, przy założeniu, że odbędzie on całą karę, to w momencie zakończenia jej odbywania będzie miał on nieco ponad 70 lat. Jest to wiek zaawansowany, lecz jeszcze nie podeszły. Nie należy ponadto tracić z pola widzenia, że prawnokarna sytuacja skazanego, skutkująca wymierzeniem mu kary łącznej pozbawienia wolności w wysokości lat 15 nie wynikała z przyczyn od skazanego niezależnych, lecz stanowiła następstwo zawinionych zachowań skazanego, który przez sądy karne skazywany był kilkadziesiąt razy. I tak skutek wydania wyroku łącznego skazany spędzi w zakładzie karnym kilkanaście lat mniej, niż w przypadku konieczności odbycia po kolei wszystkich orzeczonych kar. Podkreślić trzeba, iż kara łączna ze swej istoty wcale nie służy poprawie sytuacji osób skazanych wielokrotnie, lecz zapewnia jedynie tzw. racjonalizację odbywania kary, tak więc nie ma żadnego obowiązku kształtowania jej zgodnie z życzeniami osadzonych.

Skazany nadmienił również, że cierpi na dolegliwości zdrowotne, zaś poziom więziennej opieki medycznej nie jest wystarczający. Należy jednak wskazać, że poziom opieki medycznej zapewniany osadzonym nie odbiega od ogólnodostępnych usług medycznych świadczonych przez państwową służbę zdrowia, a co więcej, często osadzeni obsługiwani są w terminach krótszych. Jeśli natomiast choroby skazanego uniemożliwiają jego leczenie w warunkach izolacji penitencjarnej, to jest to przesłanka udzielenia przerwy w odbywaniu kary, o co skazany może wnioskować. Okoliczność ta nie ma natomiast żadnego znaczenia z punktu widzenia wymiaru kary łącznej w wyroku łącznym.

Trudno natomiast z powagą podejść do twierdzeń skazanego, że gdyby miał „odrobinę szczęścia”, to do wykonania pozostałoby mu nie więcej niż 11 lat kary pozbawienia wolności, a więc mniej, niż wynosi orzeczona kara łączna. Idąc tym tokiem myślenia, gdyby skazany miał „więcej szczęścia”, to być może w ogóle nie zostałby wykryty jako sprawca popełnionych przestępstw i nie odbywałby jakiegokolwiek kary, lecz nie jest to argument za natychmiastowym uwolnieniem skazanego. Należy mieć na względzie, że sąd określając wymiar kary łącznej nie bierze pod uwagę „szczęścia”, ani „pecha” danego skazanego, a jedynie wymiar wymierzonych kar podlegających łączeniu i dyrektywy sądowego wymiaru kary łącznej i to właśnie uczynił Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku, a apelujący skutecznie tego nie podważył.

Żadnego znaczenia z punktu widzenia wymiaru kary łącznej nie mają werbalne deklaracje skazanego, że nie będzie popełniał przestępstw. G. Ł. był bowiem skazywany za przestępstwa w kilkudziesięciu sprawach, wielokrotnie tym samym okazał pogardę dla obowiązującego prawa, nie może więc oczekiwać od wymiaru sprawiedliwości, że ten uwierzy w jego deklarację i da mu kolejną już „szansę”. Skazany nie podał natomiast jakichkolwiek okoliczności przemawiających za obniżeniem mu kary łącznej grzywny. W ocenie Sądu Okręgowego wymiar tej kary stanowi pełną realizację dyrektyw wymiaru kary łącznej, brak jest więc podstaw do jej instancyjnego łagodzenia.

Podobnie należy ocenić apelację obrońcy skazanego, który wskazywał, że za złagodzeniem kary łącznej pozbawienia wolności wymierzonej skazanemu przemawia pozytywna opinia o skazanym z zakładu karnego. Należy zauważyć, że opinia ta nie jest wyróżniająca, określić należy ją jako przeciętną – tzn. skazany realizuje obowiązki związane z wykonywaniem kar, jednak jego postawy nie można ocenić jako zdecydowanie pozytywnej. Nawet gdyby tak było, to przecież Sąd Rejonowy brał tę okoliczność pod uwagę, zaś okoliczność nawet wyróżniającej postawy skazanego występująca samodzielnie nie może prowadzić do wniosku o rażącej surowości orzeczonej kary. Podkreślić zresztą trzeba, iż skazany w trakcie pobytu w placówce penitencjarnej ma obowiązek zachowywać się w sposób zgodny z przepisami prawa wykonawczego i regulaminów zakładów karnych, tak więc z samego faktu takiego postępowania nie można wyciągać żadnych istotnych wniosków co do potrzeby łagodzenia kary łącznej.

Reasumując, orzeczone kary łączne w pełni odpowiadają podmiotowo-przedmiotowym i czasowym dyrektywom kary łącznej, jak również realizują zasadę wysłowną w art. 85a k.k. Apelujący nie podważyli skutecznie żadnego z bardzo obszernych ustaleń i rozważań Sądu Rejonowego w tym zakresie przedstawionych w uzasadnieniu kwestionowanego orzeczenia, jak i wagi poszczególnych okoliczności wpływających na wymiar kary łącznej ukształtowanej w zaskarżonym wyroku, wobec powyższego Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do jakiegokolwiek korekty zaskarżonego orzeczenia i dlatego **utrzymał je w mocy**.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu Sąd Okręgowy rozstrzygnął jak w pkt II wyroku, na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze oraz § 4 ust. 3 w zw. z § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Z uwagi na trudną sytuację materialną skazanego oraz perspektywę długoletniego pozbawienia wolności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. **zwolnił skazanego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym i** na podstawie art. 6 zd. drugie ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych **nie pobierał od niego opłaty za II instancję**.

M. S. B. P. G.